

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7918204462
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7918204462.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Olgy Mičietovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., Bratislava, Mýtňa 48, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Bratislava proti žalovanej F. K., nar. XX.XX.XXXX, K. XXX, zastúpenej občianskym združením Právna pomoc poškodeným, Lipany, Janka Kráľa č. 12, IČO: 50 951 947, o zaplatenie 3.832,95 eura s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trebišov sp.zn. 17Csp/225/2018-103 z 15.10.2019

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výrokoch III/ a IV/ a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“ prípadne len „súd“) označeným rozsudkom konanie proti pôvodne v 2. rade žalovanému Š. K., zomrelom XX.X.XXXX zastavil (výrok I/), konanie v časti o zaplatenie sumy 331,80 eura s príslušenstvom zastavil (výrok II/), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.501,15 eura spolu s úrokmi z omeškania vždy vo výške 5,05 % ročne z jednotlivo dlžných súm postupne sa znižujúceho základu vždy za konkrétne vymedzené obdobie omeškania žalovanej s úhradou konkrétnej splátky (výrok III/) a napokon žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 94 % (výrok IV/).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal proti pôvodne dvom žalovaným, v 1. a 2. rade, priznania nároku na zaplatenie 3.832,95 eura spolu s príslušenstvom a to titulom vrátenia dlžnej sumy pôžičky, ktorú im poskytol právny predchodca žalobcu na základe zmluvy zo 17.3.2015 vo výške 5.000 eur, z ktorej do podania žaloby žalovaní uhradili 1.942,61 eura a ktorú pôžičku - úver vzhľadom na neplnenie dohodnutých splátok riadne a včas, právny predchodca žalobcu 19.11.2015 zosplatnil, o ktorej skutočnosti žalovaných informoval listom z 29.11.2015, pričom celkový dlh predstavoval sumu 3.832,95 eura, zmluvnú pokutu 551,74 eura si žalobca neuplatňoval.

3.1. Súd na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou ako dlžníčkou a pôvodne žalovaným v 2. rade ako spoludlžníkom bola uzavretá zmluva o pôžičke vo výške 5.000 eur, ktorú žalovaní mali uhradiť v 72 splátkach vo výške 119,91 eura mesačne, s priemernou hodnotou RPMN 16,16 %, ročnou fixnou úrokovou sadzbou 22 %, termínom konečnej splatnosti 3/2021 a celkovými nákladmi spotrebiteľa 3.633,52 eura. Predžalobnou upomienkou z 28.9.2015 vyzval pôvodný veriteľ žalovanú na splatenie nedoplatku na splátkach vo výške 383,71 eura do 5.11.2015 s upozornením na zosplatnenie úveru. Z prehľadu splátok súd zistil, že žalovaná na splátkach uhradila 1.942 61 eura.
3.2. Súd mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou ako dlžníčkou a pôvodne žalovaným v 2. rade ako spoludlžníkom bola uzavretá zmluva o pôžičke, z ktorej vzniknutá pohľadávka bola postúpená na žalobcu zmluvou o postúpení, ktoré postúpenie mal súd takisto preukázané a preto mal aj danú aktívnu legitimáciu žalobcu v konaní.

3.3. Uzatvorenú zmluvu mal za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. Citujúc § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 52, § 53 odseky 1 až 3 a ods. 5 Obč. zákonníka, § 524, § 657, § 559 ods. 1 a 2 a § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ako i § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z., uzavrel, že žalobca súdu listinnými dôkazmi preukázal dôvodnosť svojho nároku a splnil si tak dôkaznú povinnosť uloženú v ust. § 154 CSP, a preto jeho návrhu o zaplatenie 3.501,15 eura vyhovel. Uviedol, že súčasťou žalobného návrhu neboli také nároky, ktoré by vzhľadom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou nemohol priznať. Uviedol, že žalovaná v konaní tvrdenia žalobcu nerozporovala a na svoju obranu uviedla, že po smrti svojho manžela, pôvodne v 2. rade žalovaného nemala finančné prostriedky, aby mohla pôžičku sama ďalej splácať.

3.4. Podľa § 517 ods. 1 a 2 Obč. zákonníka v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi, keďže sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného záväzku, aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania tak, ako tieto uviedol vo výroku III/ rozsudku, majú tento nárok uplatnený v súlade so zákonom.

3.5. V časti o zaplatenie 121,80 eura predstavujúcich náklady na vymáhanie pohľadávky, ako aj v časti o zaplatenie 210 eur z dôvodu úhrady žalovanou po podaní žaloby, v ktorej časti žalobca zobral žalobu späť, súd konanie spolu v časti o zaplatenie 331,80 eura zastavil.

3.6. V rozhodnutí o trovách konania odôvodnil, že si žalobca pôvodne uplatňoval sumu 3.832,95 eura, žalobu v časti o zaplatenie 121,80 eura predstavujúcich náklady na vymáhanie pohľadávky vzal späť, čo predstavuje neúspech žalobcu, a teda úspech žalobcu predstavoval v konaní 97 % a úspech žalovanej 3 %, a teda po odrátaní neúspechu žalobcu od jeho úspechu priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 94 %.

4. Proti výrokom I/ a II/ rozsudku odvolanie podané nebolo, tieto preto nadobudli právoplatnosť.

5. Proti rozsudku, v rozsahu jeho výrokov III/ a IV/, podala žalovaná podaním z 26.11.2019 odvolanie. Uviedla, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. uzavrel s ňou dňa 17.3.2015 na „formulovanom“ tlačive Zmluvu o pôžičke č. 8014559, na základe ktorej mala jej byť poskytnutá pôžička vo výške 5.000 eur. Citujúc § 52 ods. 2 a § 53 ods. 9 Obč. zák. uviedla, že „z predloženej upomienky z 28.9.2015 je jednoznačne preukázané, že vyhlásenie splatnosti úveru a aj doba, kedy si po prvýkrát žalobca mal uplatniť nárok na súde je počnúc dňom 20.8.2015, kedy sa žalovaný po prvýkrát dostal do omeškania troch splátok a od tejto doby začala plynúť 3-ročná premlčacia lehota. V tejto lehote si žalobca svoj nárok neuplatnil. Návrh na súd bol podaný 1.10.2018. Žalobca zaplatenie prvej splátky mohol uplatniť najneskôr dňa 20.6.2015, druhej splátky dňa 20.7.2015 a tretej splátky dňa 20.8.2015“, čo mala preukázané výzvou predchodcu žalobcu z 28.9.2015, „kde je jednoznačne preukázané, že žalovaná už bola v omeškaní min. troch splátok, čo predstavuje suma 383,71 eura na výzve“. V zmysle ustálených judikatúr súdov SR, uviedla žalovaná, označiac rozhodnutie Krajského súdu v Trnave (rozhodujúceho o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Senica 1C/228/2012-71 z 27.11.2012) a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo/14/2014 z 21.4.2015 a citujúc z nich, že je nutné túto pohľadávku pokladať za premlčanú. Citujúc § 101 a § 103 Obč. zákonníka dospela k záveru, že právo na vydanie plnenia z úverovej zmluvy je premlčané a navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a žalobu v plnom rozsahu zamietol.

6.1. Žalobca sa vyjadril k odvolaniu žalovanej podaním doručeným súdu elektronicky 24.4.2020. K námietke premlčania uviedol, že k premlčaniu jeho nároku nedošlo a tento bol uplatnený v rámci plynutia zákonnej 3-ročnej premlčacej doby. Vychádzal z toho, že premlčanie dlhu, ktorý bol zosplatený v súlade s právnymi predpismi nemožno počítať od splatnosti prvej nezaplatennej splátky. Rozhodujúcou pre posúdenie premlčania dlhu, uviedol že je splatnosť tej splátky, ktorá vyvolala zročnosť celého dlhu. Mal za to, že pre právne posúdenie prejednávaneho sporu je dôležité ustanovenie zmluvných podmienok, kde sa v čl. 12 bod 12.2. uvádza, že spoločnosť je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok pôžičky žiadať od klienta zaplatenie celej pohľadávky, ktorá sa stane okamžite splatnou, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Obč. zákonníka.

6.2. Citujúc § 565 Obč. zákonníka uviedol žalobca, že ako veriteľ má právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu pre nesplnenie ktorejkoľvek splátky, t.j. tej, ktorú si sám určí. V tejto súvislosti odkázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/447/2016 z 24.8.2017, v odôvodnení v bode 13 ktorého je uvedené, že „ak nie je preukázané inak, je potrebné považovať za nesplnenú splátku, odo dňa zročnosti ktorej začne plynúť premlčacia doba podľa § 103 veta druhá Obč. zákonníka, splátku zročnú bezprostredne pred zosplatením“. Takisto odkázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.11.2019

sp.zn. 11Co/60/2019, z ktorého citoval, že „premlčanie zvyšku dlhu, ktorý bol zosplatnený nemožno počítať od splatnosti prvej nezaplatenej splátky. Ak by premlčacia doba mala plynúť od splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru (v danom prípade od splátky splatnej 20.7.2015), zároveň by došlo k zmene počiatku premlčacej doby u splátok splatných do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v období 8/2015 do 11/2015, u ktorých už začala plynúť premlčacia doba v zmysle § 103 veta prvá Obč. zákonníka. V súlade s čl. 12 bod 12.4 Zmluvných podmienok, v zmysle ktorého musí veriteľ evidovať omeškanie jednej splátky počas doby dlhšie ako 3 mesiace, zosplatnenie nastalo vo vzťahu k omeškaným splátkam splatným 20.7.2015 a 20.8.2015, avšak 3-ročná premlčacia doba ohľadne zvyšku nesplatennej istiny pôžičky začala plynúť až 20.11.2015, t.j. splátky splatnej bezprostredne pred zosplatnením úveru. Nakoľko žalobca podal žalobu na súd 29.9.2018, jeho nárok čo do zvyšku zosplatennej pohľadávky nie je premlčaný“.

6.3. Žalobca uviedol, že žalovaná bola formou Predžalobnej upomienky z 28.9.2015 upozornená na možnosť zosplatnenia pohľadávky v celosti. Nakoľko u nej nedošlo k náprave finančnej disciplíny, jeho právny predchodca pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v celosti ku dňu 19.11.2015 (Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 29.11.2015). Žaloba bola podaná na súd v mesiaci september 2018, a teda nebola podaná po zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej dobe. V konaní teda nedošlo k premlčaniu jeho nároku a tento bol uplatnený v rámci plynutia zákonnej 3-ročnej premlčacej doby na uplatnenie práva.

6.4. Ak by sa s tým súd nestotožnil, uviedol, že je povinný skúmať premlčanie pri každej splátke, ktorá sa stala splatnou jednotlivo.

6.5. Vzhľadom na uvedené, mal odvolanie žalovanej v celom rozsahu za neodôvodnené. Mal za to, že žalovaná neuviedla žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by mu nemal byť priznaný nárok na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny, v napadnutých výrokoch potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

7.1. Na vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu žalovaná reagovala podaním doručeným odvolaciemu súdu 8.7.2020. Mala za to, že v odvolaní preukázala, a že z predloženej upomienky z 28.9.2015 je jednoznačné, že vyhlásenie splatnosti úveru a aj doba, kedy si po prvýkrát žalobca mal uplatniť nárok na súde, je počnúc dňom 20.8.2015, kedy sa žalovaná po prvýkrát dostala do omeškania 3 splátok a od tejto doby začala plynúť 3-ročná premlčacia lehota. V tejto lehote si žalobca svoj nárok neuplatnil. Návrh na súd bol podaný 1.10.2018. Žalobca zaplatenie prvej splátky mohol uplatniť najneskôr dňa 20.6.2015, druhej splátky dňa 20.7.2015 a tretej splátky dňa 20.8.2015, mala to preukázané výzvou predchodcu žalobcu z 28.9.2015, z ktorej je jednoznačné, že žalovaná už bola v omeškaní min. troch splátok, čo preukazuje suma 383,71 eura na výzve. Žalobca mohol žalovať nárok zo zmluvy po 3 mesiacoch od omeškania so splatením splátok a musel tak urobiť do najbližšej splatnosti splátky. To znamená, že keď oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti adresoval 28.9.2015 k dátumu podľa upomienky, je potrebné počítať premlčaciu lehotu tak, že táto 3-ročná premlčacia lehota celého dlhu začala plynúť od splatnosti splátky splatnej v mesiaci jún 2015, ktorá bola splatná 20.6.2015 a vtedy začala plynúť 3-ročná premlčacia doba na uplatnenie celého zostatku dlhu. Keďže žaloba bola podaná 10.10.2018, po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, v odvolaní vzniesla námietku premlčania.

7.2. Žalovaná tvrdila, že § 103 Obč. zákonníka ukladá veriteľovi, aby čo najskôr prikrročil k vymáhaniu svojej pohľadávky, a preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané, kedy veriteľ využije svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo využije, t.z., kedy mohol prvý krát využiť toto právo mimoriadne zosplatiť dlh. Mala za to, že námietka premlčania bola vznesená dôvodne a súd mal na túto námietku prihliadnuť a žalobu zamietnuť.

8. Podaním doručeným 30.7.2020 sa žalobca vyjadril k otázke overovania bonity žalovaných. Poukázal na to, že občianske preukazy žalovaných neboli odcudzené, boli predložené k podpisu zmluvy, rovnako ako fotokópie preukazov poisťovne a žalovaní spíňali štandardné riskové podmienky. Podpisom zmluvy prehlásili, že uvádzané údaje sú pravdivé a tiež prehlásili, že im nie sú známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie ich záväzku. Tieto vyhlásenia sú súčasťou uzavretej zmluvy, a teda žalovaní mali možnosť sa s podmienkami plnenia oboznámiť a tieto nerozporovali. Žalovaní preukázali výšku ich mesačného príjmu a na druhej strane aj ich mesačné výdavky, doložili výpisy z bankových účtov a potvrdenia o vyplácaní dôchodku zo Sociálnej poisťovne (žalobca tieto doklady predložil spolu s vyjadrením). Uviedol, že zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovanými uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Podotkol, že nemal dosah na okolnosti, ktoré po podpise zmluvy znemožnili žalovaným riadne splácať poskytnutý úver.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP), na základe odvolania žalovanej, ktoré bolo podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 - 358 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 a § 365 CSP) vymedzenými žalovanou, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (ako i konanie, ktoré mu predchádzalo) a dospel k záveru, že v dôsledku žalovanou v odvolaní vznesenej námietky premlčania (ktoré premlčanie nebolo súdom prvej inštancie posudzované) a v tejto súvislosti vzniknutej potreby posúdenia otázky začatia plynutia premlčacej doby, pričom otázka kedy nastala zročnosť dlhu nebola na súde prvej inštancie vôbec posudzovaná, je súdom zistený skutkový stav veci nepostačujúci, a doplniť dokazovanie odvolacím súdom (vzhľadom na jeho predpokladaný rozsah) sa nejaví byť účelné, preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu jeho výrokov napadnutých odvolaním zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil späť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. V podanom odvolaní žalovaná vznesla námietku premlčania celého žalobou uplatneného nároku žalobcu.

11.1. Najskôr, vzhľadom na odvolaciu námietku žalovanej, žiada sa odvolaciemu súdu vyjadriť k otázke možnosti vzniesť námietku premlčania v odvolacom konaní (hoci táto možnosť nebola zo strany žalobkyne spochybnená) a to vzhľadom na sprísnenie koncentrácie konania od účinnosti Civilného sporového poriadku (t.j. od 1. júla 2016). V predchádzajúcej procesnej úprave (Občiansky súdny poriadok), zohľadniac dovtedajšiu úpravu koncentrácie konania, účastníci neboli na vznesení námietky premlčania obmedzení a mohli namietat' premlčanie počas celého konania.

11.2. Za súčasného právneho stavu, vzhľadom na jednoznačnú dikciu § 152 CSP, ktoré za hmotnoprávnu námietku považuje právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany, námietku premlčania radíme k hmotnoprávnym námietkam, keďže jej vznesenie (námietky premlčania) nepochybne spôsobuje oslabenie práva protistrany: jej nárok sa dostáva do pozície naturálnej obligácie, ale nezaniká úplne, hoci ho súd už priznať v zásade nemôže. Námietka premlčania je teda právnym úkonom s hmotnoprávnymi následkami, pretože mení obsah právneho vzťahu, o ktorý v sporovom civilnom konaní ide.

11.3. Pri spotrebiteľských sporoch, podľa § 296 CSP platí, že spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

11.4. To znamená, že spotrebiteľ (v tunajšej veci žalovaná) môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. V prípade, že proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je podané odvolanie zo strany spotrebiteľa, je potrebné za konečné rozhodnutie vo veci samej považovať až rozhodnutie odvolacieho súdu. A teda žalovaná ako spotrebiteľka môže vznieť námietku premlčania ako hmotnoprávnu námietku proti uplatnenému nároku žalobcu, na základe § 296 CSP aj v odvolacom konaní.

11.5. Námietkou premlčania vznesenou v odvolacom konaní je preto potrebné sa zaoberať, a v prípade ak bola dôvodne vznesená, na ňu prihliadnuť. Súd prvej inštancie keďže na to nemal dôvod, otázku premlčania neposudzoval.

12.1. Pre posúdenie v odvolaní vznesenej námietky premlčania je potrebné najskôr ustáliť otázku začatia plynutia premlčacej doby, t.z. kedy premlčacia doba začala plynúť. To, že sa v danom prípade uplatní všeobecná trojročná premlčacia doba nebolo medzi stranami sporné. Rozdielne však strany posudzovali práve otázku, kedy premlčacia doba začala plynúť.

12.2. Žalovaná, odvolávajúc sa na upomienku žalobcu z 28.9.2015, mala za to, že si prvýkrát žalobca mohol/mal nárok uplatniť na súde dňom 20.8.2015, kedy sa prvýkrát dostala do omeškania s úhradou troch splátok a od uvedeného dňa začala plynúť 3-ročná premlčacia doba, do uplynutia ktorej si žalobca nárok na súde neuplatnil, návrh podal až 1.10.2018, a teda je nárok premlčaný. Zároveň uviedla, že si žalobca zaplatenie prvej splátky mohol uplatniť najneskôr dňa 20.6.2015, druhej splátky dňa 20.7.2015 a tretej splátky dňa 20.8.2015, čo mala preukázané výzvou predchodcu žalobcu z 28.9.2015.

12.3. Žalobca tvrdil, že premlčanie dlhu, ktorý bol zosplatnený v súlade s právnymi predpismi nemožno počítat' od splatnosti prvej nezaplatennej splátky, ale od splatnosti tej splátky, ktorá vyvolala zročnosť celého dlhu. Pre právne posúdenie otázky premlčania mal za dôležité ustanovenie čl. 12 bod 12.2. zmluvných podmienok, podľa ktorého spoločnosť (t.z. veriteľ) je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok pôžičky žiadať od klienta (t.z. dlžníka) zaplatenie celej pohľadávky, ktorá

sa stane okamžite splatnou, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Obč. zákonníka. Citujúc § 565 Obč. zákonníka uviedol žalobca, že ako veriteľ má právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu pre nesplnenie ktorejkoľvek splátky, t.j. tej, ktorú si sám určí.

12.4. Žalobca uviedol, že žalovaná bola formou Predžalobnej upomienky z 28.9.2015 upozornená na možnosť zosplatnenia pohľadávky v celosti. Nakoľko u nej nedošlo k náprave finančnej disciplíny, jeho právny predchodca pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v celosti ku dňu 19.11.2015 (Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 29.11.2015). Žaloba bola podaná na súd v mesiaci september 2018, a teda nebola podaná po zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej dobe. V konaní teda nedošlo k premlčaniu jeho nároku a tento bol uplatnený v rámci plynutia zákonnej 3-ročnej premlčacej doby na uplatnenie práva. Ak by sa s tým súd nestotožnil, uviedol, že je povinný skúmať premlčanie pri každej splátke, ktorá sa stala splatnou jednotlivo.

13.1. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie zistil, že sa súd otázkou zročnosti žalovanej pohľadávky vôbec nezaoberal. Sporové strany na zročnosť dlhu a začiatok plynutia premlčacej doby mali rozdielne názory.

13.2. Žalobca v žalobnom návrhu tvrdil, že dňa 19.11.2015 úver zosplatnil, o čom boli žalovaní informovaní listom z 29.11.2015. T.z. žalobca vychádzal zo splatnosti celého dlhu odo dňa 19.11.2015.

13.3. Žalovaná v podanom odvolaní vychádzala zo splatnosti celého dlhu odo dňa 20.8.2015 odvolávajúc sa na predžalobnú upomienku z 28.9.2015. Avšak opomenula, dodáva odvolací súd, akokoľvek sa vyjadriť k Oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 29.11.2015.

14.1. Ako súd posúdil otázku zročnosti/splatnosti žalovanej pohľadávky, nie je z jeho rozsudku zrejmé, nakoľko sa ňou nezaoberal. Z rozsudku nevyplýva, aj keď súd v bode 5. odôvodnenia rozsudku uviedol, že sa oboznámil o.i. aj s oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, aké skutočnosti z tohto písomného dôkazu zistil a ako tieto súd premietol do zistení o skutkovom stave veci. V tomto smere je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný. Je síce pravdou, že žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie ani nenamietala premlčanie, ani skutkové tvrdenie žalobcu v žalobnom návrhu o zročnosti, a to že sa stal celý dlh zročný dňa 19.11.2015 na základe tzv. zosplatnenia úveru výslovne nepoprela, ale z rozsudku súdu vôbec nie je zrejmé ako túto podstatnú otázku posúdil, či vychádzal zo skutočnosti, že sa stal celý dlh (resp. pohľadávka žalobcu) naraz/okamžite zročným, potom je otázne na základe akej skutočnosti a kedy taká zročnosť nastala, príp. či vychádzal z postupnej zročnosti jednotlivých mesačných splátok. Otázka zročnosti/splatnosti dlhu je významná i pre posúdenie začatia omeškania dlžníka s plnením dlhu a pre posúdenie nároku na úroky z omeškania. V danej veci súd priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania od 5.12.2015, je teda možné predpokladať, že súd ustálil splatnosť dlhu na deň 4.12.2015 (keďže od nasledujúceho dňa priznal veriteľovi nárok na úroky z omeškania), avšak nie je možné zistiť na základe akej skutočnosti.

14.2. Pre posúdenie žalovanou vznesenej námietky premlčania, a to prvotne pre určenie začatia plynutia premlčacej doby, je súdom prvej inštancie zistený skutkový stav veci nepostačujúci a je potrebné najskôr ustáliť, kedy sa pohľadávka žalobcu (dlh žalovanej) stala zročnou/splatnou v dôsledku žalobcom tvrdeného tzv. zosplatnenia úveru. V takom prípade ale pre všetky do tzv. zosplatnenia úveru samostatne splatné splátky zostane zachovaná ich pôvodná lehota zročnosti/splatnosti.

15. Podľa § 101 Obč. zák., pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

16. Podľa § 103 Obč. zák., ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

17. Podľa § 565 Obč. zák., ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

18. Podľa § 53 ods. 9 Obč. zák., ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Vzhľadom na právne uzávery žalovanej ohľadne plynutia premlčacej doby odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (aplikujúc § 103 veta druhá Obč. zák.), odvolací súd má za potrebné dať do pozornosti a zdôrazniť, že v prípadoch dlhov zo spotrebiteľských zmlúv, pri posúdení otázky začatia plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu (mimo už splatných splátok) je možné použitie ust. § 103 veta druhá Obč. zák. iba za súčasnej aplikácie ust. § 565 Obč. zák. a ust. § 53 ods. 9 Obč. zák. pri jeho výklade.

20.1. Podľa odvolacieho súdu, pri stanovovaní začatia plynutia premlčacej doby podľa § 103 veta druhá Obč. zák. odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú sa stal zročný celý dlh, v prípadoch spotrebiteľských zmlúv, nemožno vychádzať iba z doslovného znenia tohto ustanovenia, ale pri jeho výklade je potrebné zohľadniť špeciálnu úpravu obsiahnutú v § 53 ods. 9 Obč. zák., v dôsledku čoho sa v týchto prípadoch k právnej skutočnosti nesplnenia úverovej splátky musí pripojiť aj právna udalosť uplynutia troch mesiacov od omeškania s jej plnením. S takouto ďalšou udalosťou však ust. § 103 Obč. zák. (rovnako ako ani § 565 Obč. zák.) explicitne nepočíta.

20.2. Pri zohľadnení potreby uplynutia troch mesiacov, premlčacia doba predčasne zosplatneného dlhu (§ 565 Obč. zák.) zo spotrebiteľskej zmluvy začína plynúť s ohľadom na úpravu § 53 ods. 9 Obč. zák. až uplynutím troch mesiacov od zročnosti splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie dlhu. Inak povedané, za splátku, ktorá vyvolala zosplatnenie je potrebné považovať až v poradí tretiu (nezaplatenú) splátku, poslednú zročnú splátku pred zosplatnením.

21. Odvolací súd zastáva názor a je presvedčený, že by bolo nelogické a časovo paradoxné, ak by premlčacia doba zosplatneného dlhu mala začať plynúť už dňom splatnosti nesplnenej splátky, ktorá bola splatná viac ako tri mesiace pred tým, ako mohlo dôjsť k zosplatneniu dlhu, teda premlčacia doba by mala začať plynúť o tri mesiace skôr, ako si veriteľ mohol uplatniť pohľadávku vyplývajúcu zo zosplatneného dlhu na súde. V takom prípade by začatie plynutia premlčacej doby časovo predchádzalo právnou možnosťou veriteľa vôbec uplatniť nárok na súde a prakticky skrátilo zákonom určenú dobu na vykonanie práva (premlčacia doba, ktorá má byť podľa § 101 Obč. zák. trojročná, by bola skrátená o tri mesiace).

22. Je preto v takých prípadoch potrebné zohľadniť, že veriteľ môže vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre omeškanie s ktorou sa má stať splatným celý dlh (ak upozornil dlžníka na túto možnosť aspoň 15 dní pred vyhlásením predčasnej splatnosti).

23. Keďže je rozsudok súdu prvej inštancie nepreskúmateľný pokiaľ sa jedná o otázku ako súd posúdil zročnosť/splatnosť žalovanej pohľadávky žalobcu, nakoľko nie je zrejmé ako súd vykonal dokazovanie listinou - Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru a k akým záverom na základe dôkazu touto listinou došiel, je pre odvolací súd súdom prvej inštancie zistený skutkový stav nepostačujúci pre posúdenie žalovanou v odvolaní vznesenej námietky premlčania celého uplatneného nároku žalobcu. Pre jej správne posúdenie je potrebné ustáliť kedy v danom prípade nastala zročnosť/splatnosť pohľadávky a následne posúdiť plynutie premlčacej doby tzv. predčasne zosplatneného dlhu, prípadne zohľadniť a posúdiť i samostatné plynutie premlčacej doby splátok jednotlivito splatných do tzv. predčasnej splatnosti celého úveru. Keďže vzhľadom na absenciu akýchkoľvek záverov súdu prvej inštancie ohľadom otázky zročnosti dlhu v rozsudku, odvolací súd nemal za účelné v tomto smere dopĺňať dokazovanie, rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24.1. Po vrátení veci súd prvej inštancie prvotne doplní dokazovanie (listinou Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru) za účelom ustálenia skutkového stavu, kedy došlo k zročnosti/splatnosti žalovanej pohľadávky, či veriteľ dodržal zákonné postupy podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Obč. zák. a či došlo k predčasnej zročnosti pohľadávky, ak áno na základe akej právnej skutočnosti a kedy sa stala pohľadávka predčasne zročnou a na základe omeškania s plnením ktorej konkrétnej splátky, od splatnosti ktorej bude potom potrebné počítať začatie plynutia premlčacej doby celej takto splatnej pohľadávky, príp. posúdi či (ne)dochádzalo k postupnej zročnosti jednotlivých mesačných splátok, ak áno, ktorých. Ak došlo k splatnosti celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, súd vymedzí splátku, pre nesplnenie ktorej sa stal zročným celým dlh a od jej zročnosti potom bude počítať plynutie premlčacej doby celého zročného dlhu. Súdom bude povinný zohľadniť, že pri všetkých do tej doby zročných/splatných splátkach bude pre každú takú splátku plynúť premlčacia doba samostatne vždy od jej zročnosti.

24.2. Len na základe ustálenia zročnosti/splatnosti či už jednotlivých splátok alebo celého dlhu bude môcť súd posúdiť žalovanou vznesenú námietku premlčania, s tým že pri posudzovaní otázky začatia plynutia premlčacej doby zosplatneného dlhu zohľadní právny názor odvolacieho súdu.

25. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.